وقتی ایران در رشد جمعیت عقب می‌افتد

اشتراک در شبکه‌های اجتماعی:
آدرس صفحه: https://mav

[1]

فرزندآوری در آمریکا

وقتی ایران در رشد جمعیت عقب می‌افتد

به انتخاب حسین محمدی/مجله خانه خوبان شماره 125

رهبر معظم انقلاب و خانواده 20 نفره آمریکایی

رهبر معظم انقلاب فروردین سال جاری (۱۳۹۸) طی سخنانی در جمع زوج‌های جوان در مشهد مقدس نکاتی را درباره قدردانی نعمت ازدواج با اجرای وظایف و اخلاق اسلامی در خانواده، ضرورت کمک زن و شوهر به تعالی یکدیگر و لزوم افزایش تعداد فرزندان در خانواده‌ها بیان کردند. در این بیانات به طور خاص تذکر رهبری برای چندمین بار درباره اهمیت توجه به نرخ رشد جمعیت در ایران در رسانه‌های داخلی و خارجی بازتاب زیادی داشت. رهبر معظم انقلاب در بخشی از صحبت‌های خود خطاب به زوج‌های جوان برای تأکید بر لزوم شکستن تابوی غلط درباره تعداد زیاد فرزندان، به خانواده‌های پرجمعیت در آمریکا اشاره کردند و گفتند: «شما ببینید، در بعضی از کشورهای غربی (مثلاً در آمریکا) خانواده‌ای ۱۵ تا بچه دارند، ۲۰ تا بچه دارند و از این قبیل، تشویق [هم] می‌شوند و هیچ‌کس مذمتشان نمی‌کند». به همین بهانه خوب است نگاهی به آمار و ارقام مربوط به فرزندآوری در کشور آمریکا و مقایسه آن با کشور خودمان که توسط پایگاه مشرق‌نیوز به دست آمده، داشته باشیم.

آمارهای جمعیتی چه می‌گویند؟

* آمریکا با جمعیتی در حدود ۳۳۰ میلیون نفر در حال حاضر سومین کشور پرجمعیت دنیا پس از چین و هند محسوب می‌شود.

* نرخ باروری (تعداد فرزند به ازای هر مادر در سن باروری) در آمریکا حدود 9/1 و به نرخ ایده‌آل جایگزینی (نرخی که با وجود آن جمعیت کاهش پیدا نمی‌کند و دچار پیری نمی‌شود) یعنی حدود ۲/۱ بسیار نزدیک است. این در حالی است که جمعیت ایران

حدود ۸۳ میلیون نفر (بین جایگاه‌های هفدهم تا نوزدهم در دنیا) و نرخ باروری در این کشور 6/1 است. این آمارها به این معناست که جمعیت آمریکا با سرعتی بالاتر از جمعیت ایران افزایش پیدا می‌کند و پیری جمعیت (افزایش نسبت جمعیت سالمند به جمعیت جوان) نیز در آمریکا دیرتر رخ می‌دهد.

* برخی رسانه‌ها در مقایسه این آمار اشاره کرده‌اند که تفاوت نرخ باروری میان ایران و آمریکا آن‌قدرها محسوس نیست؛ اما در اینجا باید یک نکته مهم خاطرنشان شود. آمریکا با توجه به بافت اجتماعی، فرهنگی و مذهبی متفاوت با تقریباً تمام کشورهای دیگر دنیا، کشوری فوق‌العاده مهاجرپذیر است و همین نکته به شدت روی واقعیت‌های جمعیتی در این کشور تأثیر مثبت می‌گذارد. این یعنی حتی اگر دو کشور مانند ایران و آمریکا نرخ باروری یکسان هم داشته باشند، باز هم آمریکا به لطف سیل مهاجرانِ اغلب نوجوان و جوان، کم‌تر در معرض خطر پیری جمعیت قرار دارد.

رونمایی از یک آمار نگران‌کننده

نگران‌کننده‌ترین آمار، وقتی نمایان می‌شود که نمودار تغییرات جمعیتی میان دو کشور ایران و آمریکا را با یکدیگر مقایسه کنیم. پیش‌بینی می‌شود که ایران سال ۲۰۴۳ از مرز ۱۰۰ میلیون نفر عبور کند؛ اما مطابق همین آمارها ایران در سال ۲۰۶۱ با حدود 2/103 میلیون نفر به نقطه اوج جمعیتی می‌رسد؛ نقطه‌ای که پس از آن جمعیت ایران رو به کاهش خواهد گذاشت. به این ترتیب حدود سال ۲۰۹۳ جمعیت ایران به زیر ۱۰۰ میلیون نفر بازخواهد گشت و سال ۲۰۹۹ ایران جمعیتی در حدود 8/98 میلیون نفر خواهد داشت و بعد از آن نیز به کاهش ادامه خواهد داد. این در حالی است که پیش‌بینی‌های سازمان ملل روندی مشابه را نشان می‌دهند؛ اما ارقام آن‌ها حتی از این رقم‌ها هم کم‌تر است. در مقایسه، پیش‌بینی می‌شود جمعیت آمریکا در سال ۲۰۶۷ از مرز ۴۰۰ میلیون نفر عبور کند و پس از آن نیز همچنان به رشد خود ادامه دهد. در نمودار پیش‌بینی جمعیت آمریکا خبری از نقطه اوج یا کاهش نیست، بلکه طبق تخمین‌ها جمعیت این کشور سال ۲۰۹۹ به حدود ۴۳۳ میلیون نفر می‌رسد و بعد از آن نیز به افزایش ادامه خواهد داد، این در حالی است که بسیاری از کشورهای صنعتی دیگر از همین الآن با بحران جمعیت مواجه هستند.

میانگین سنی؛ در مرز وضعیت بحرانی

یکی دیگر از آمارهای مهم در این‌باره، میانگین سنی جمعیت است. میانگین سن جمعیت ایران در حال حاضر حدود 1/30 سال است. اگرچه این رقم نسبت به سال ۱۹۹۰ که تنها 2/17 سال بود، یا حتی نسبت به سال ۲۰۰۵ که 1/24 سال بود، افزایش پیدا کرده؛ اما در کل هنوز به محدوده بحرانی نرسیده است. با این حال، پیش‌بینی می‌شود میانگین سن جمعیت در ایران در سال ۲۰۵۰ به 2/45 سال برسد؛ یعنی افزایش بیش از ۱۵ سال در میانگین سن جمعیت طی تنها حدود ۳۰ سال. در مقایسه، میانگین سن جمعیت آمریکا در حال حاضر 3/38 سال است که به بحران پیری جمعیت بسیار نزدیک‌تر است. با این وجود، تخمین‌ها برای میانگین سن جمعیت در آمریکا در سال ۲۰۵۰ عدد ۴۲ سال را نشان می‌دهند و این یعنی جمعیت آمریکا طی حدود ۳۰ سال کم‌تر از چهار سال پیر شده است.

ایرانِ شلوغ، جای زندگی نیست!

تحرکات رسانه‌های بیگانه و همراهان داخلی آن‌ها

نگرانی و تأکیدهای مکرر رهبر انقلاب درباره تنظیم (نه کنترل) جمعیت ایران مربوط به امروز و فردا نیست. چنان‌که آمار هم نشان داد، جمعیت ایران هنوز چند سالی با رسیدن به نقطه بحرانی فاصله دارد؛ اما مسئله اینجاست که اگر امروز فکری برای تنظیم جمعیت نکنیم، ۵۰ سال دیگر و در نقطه اوج بحران جمعیتی دیگر حل بحران به این سادگی‌ها نخواهد بود. روی‌هم‌رفته، موضوع تنظیم جمعیت در جهان تنها یک موضوع مهم نیست، بلکه به عقیده کارشناسان یک تهدید موجودیتی برای کره زمین است. از یک‌سو، آمارها و واقعیت‌ها نشان می‌دهند افزایش جمعیت همراه با مدیریت درست منابع و توزیع عادلانه ثروت برای بقای کره زمین ضروری است، و از سوی دیگر بسیاری از سیاستمداران غربی و دست‌های پشت پرده به دنبال کاهش جمعیت کره زمین برای تأمین منافع خود هستند. به طور خاص در مورد ایران، رسانه‌هایی مانند بی‌بی‌سی فارسی دائماً با انتشار گزارش‌های مختلف به دنبال متقاعد کردن مخاطبان خود به لزوم تداوم روند کاهش نرخ رشد جمعیت هستند. بی‌بی‌سی با انتشار تیترهای مانند «ایران صدمیلیونی؛ جایی برای زندگی نیست» یا «چشم‌انداز جمعیتی ایران؛ ۳۰ یا ۱۵۰ میلیون» سعی در ترساندن مردم از رشد جمعیت دارد و جالب‌تر آن‌که بی‌بی‌سی حتی خطر پیری جمعیت را هم انکار می‌کند و مدعی است اصلاً تا وقتی بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی وجود دارد، چه لزومی دارد نگران بحران جمعیتی باشیم. این در حالی است که سیاست‌های کشورهای مختلف دنیا و حتی کشوری مانند چین در تشویق خانواده‌ها به فرزندآوری نشان می‌دهد تلاش‌ها برای جلوگیری از رواج خانواده‌های سنتی و پرتعداد در ایران از جای دیگری آب می‌خورد.

برچسب‌ها:
جمعیت آمریکا، فرزند آوری [2]

نشانی منبع:https://mava.iki.ac.ir/node/821

پیوندها
https://mava.iki.ac.ir/files/images/articles/51454515241.jpg [2] [1]
https://mava.iki.ac.ir/tag/%D8%AC%D9%85%D8%B9%DB%8C%D8%AA-%D8%A2%D9%85%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%A7%D8%8C-%D9%81%D8%B1%D8%B2%D9%86%D8%AF-%D8%A2%D9%88%D8%B1%DB%8C